

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ

Βαθμός Προτεραιότητας :

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. 13

Αθήναι 13 Ιανουαρίου 1984

Τό Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως
1η Δ/νση Διοικ/κοσ Νομοπ/κοσ
Τμήμα ΙΙ Νομοπ/κο-Νομ. Υποθέσεων
Ενταύθα

Εχομε την τιμή, στέ ερώτημα ποδ διαλαμβάνεται στο
υπ' αριθμ. 16765/Φ.507.1/6/1983 έγγραφό σας, δηλαδή αν το εγκλη-
μα της αποδράσεως του κρατούμενου (άρθρ. 173 ΠΚ) είναι διαρκές
ή στιγμιαίο, να σας γνωρίσωμε, ότι οι απόψεις μας είναι οι
ακόλουθες:
Κατ' αρχήν πρέπει να σημειώσεται, ότι το άρθρο 173 ΠΚ
οδέν είχε προβλεφθει στο αρχικό σχέδ. ΠΚ 1929/1933, (βλ. Αιτιολ.
ένθεση άρθρου 141 Σχέδ. ΠΚ 1929/1933, έκδοση Ι. Ζαχάροπούλου,
1950, σ. 178), διότι αυτό είχε τότε συνταχθει σύμφωνα με τις
απόψεις του παλιού μας ΠΝ, όπου η απόδραση φυλακισμένου είχε
διαπλασθει σε αξιόποινη πράξη, μόνο αν είχε γίνει σ' αυτή χρή-
ση βίας. (Κωστή-Μπουροπούλου, Ερμ. ΠΝ, τομ. Β, 1928, παρ. 47,
σ. 149, σημ. β, παρ. 51; σ. 156, σημ. 2-Η βλ. έπισης και Α. Μπουρο-
πούλου, Ερμ. ΠΚ, τομ. Β, σ. 108, αριθ. 1, Η. Γάφου, Ειδικόν Ποινι-
κόν Δικαίον, εξέυχος Α, 1957, παρ. 33, Ι, Α, σ. 107, σημ. 12, Τούση-
Γεωργίου, ΠΚ, τομ. Α, 1967, σ. 471). Ομοία ρύθμιση γίνεται από
την παρ. 121 γερμ. ΠΚ και από τά περισσότερα ήπειρωτικά ευρωπαϊ-
κά ποινικά δίκαια. (Η. Γάφου, δ. Π. παρ. 33, ΙΙ, Α, σ. 107, σημ. 12
και 13)

Όμως σ' ἐμᾶς, παράλληλα μέ τις διατάξεις τοῦ ΠΝ
στό θέμα αὐτό, εἶχε διαμορφωθεῖ σέ ἀξιόποινη πράξη καί ἡ
χωρίς βία ἀπόδραση τοῦ κρατουμένου, ἀρχικά μέ τό ἄρθρο 29
παρ.β τοῦ ν. ΓΛΜΔ/1911 "περί φυγοδικίας" καί στή συνέχεια
μέ τό ἄρθρο 9 τοῦ ν.3090/1924 πού κατέργησε τό πρῶτο. Καί
οἱ δύο αὐτές διατάξεις ἦταν ταυτόσημες περίπου μέ τό σημε-
ρινό ἄρθρο 173 ΠΚ. Ἀντίστοιχες μ' αὐτό εἶναι σήμερα οἱ δια-
τάξεις τῶν ἄρθρων 237 γαλλ.ΠΚ καί 385 ἰταλ.ΠΚ. (Η.Γάφου, ὁ.π.
παρ.33, σ. 107, σημ. 12, E. GARCON, CODE PÉNAL ANNOTÉ, τομ.Α, 1952
σ. 876, παρ. 4, C. SALTELLI-R. DI FALCO, COMMENTO THEORICO-PRA-
TICO DEL CODICE PENALE, τομ. III, παρ. 865, σ. 431 ἐπ.) ἄπό
ἀπόφ. τῆς Ἐπιτρ. Σχεδ. ΠΚ, τῆς Δεκ. 1933 καί τῆς
21 Ἰουνίου 1934, τό μέλος αὐτῆς Α. Μπουροπούλος διατύπωσε
τὴν ἀπόφ. γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς προσθήκης μιᾶς νέας καί ἰδιαί-
τερης διατάξεως, γιὰ τὴν κάλυψη τοῦ παραπάνω ζητήματος. Ἡ
ἀπόφ. αὐτή ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἀπό τὴν Ἐπιτρ. Σχεδ. ΠΚ καί
διατυπώθηκε ὡς ἄρθρο 141 α τοῦ Σχεδ. ΠΚ 1935 (βλ. πρακτικά
Ἐπιτρ. Σχεδ. ΠΚ, τεύχος Α, 1962, σ. 120, 227, 231, 232 καί
Α. Μπουροπούλου, ὁ.π., σ. 103, σημ. 1) ἡ ἀπόφ. αὐτή ἐγένετο
στὴν ἀναθεώρηση τοῦ Σχεδ. ΠΚ, κατὰ τό ἔτος 1937,
τό ἄρθρο 141 α ἀριθμήθηκε 136 καί εἶναι ἀπόλυτα ταυτόσημο
μέ τό σημερινό ἄρθρο 173 ΠΚ. (Ν. Χωραφᾶ, Ποινικό Δίκαιο,⁹
τομ. Α, 1978, παρ. 72α, σ. 285, σημ. 3) ἡ ἀπόφ. αὐτή ἐγένετο
τοῦ ΠΝ. Ἡ ἀξιόποινη πράξη τοῦ ἄρθρου 173 ΠΚ εἶναι
ἔγκλημα οὐσιαστικό, γιατί στήν αντικειμενική του ὑπόσταση

... 4ο παρ. 2 γ) ...
- δ) δράστης λάβει γνώση, (μέκλήση για ανάκριση, ένταλμα συλλή-
- φεως, κλητήριο θέσπισμα, κλπ), οτι άσκήθηκε εναντίον του ποι-
- νική δίωξη για παράβαση του άρθρου 173 ΠΚ. ...

Στήν περίπτωση αυτή, ή συνέχιση ύστερα της απόδρά-
- σεως αποτελεί νέο και ανεξάρτητο, από τό προηγούμενο, διαρ-
- ρικέσ και άπάλυ έγκλημα. (ΑΠ 840/1977, Ποιν. Χρον. ΚΗ, 132, ΑΠ
19/1972, Ποιν. Χρον. ΚΒ, 303, ΑΠ 342/1968, Ποιν. Χρον. ΠΗ, 559, ΑΠ
378/1960, Ποιν. Χρον. ΙΑ, 79, ΑΠ 328/1959, Ποιν. Χρον. Ε, 145, όπου
- και άγορ. Β. Σακελλαρίου. Όμοια, Α. Πουροπούλου, διατριβή,
- Ποιν. Χρον. ΣΤ, 282. επ. - Η αντίθετη έκδοχή (Χρ. Δέδε, τό Αντικεί-
- ρμενο κτης ποινικής δίωξης, 1961, παρ. 73, σ. 262, του ίδιου, σχό-
- λιον, Ποιν. Χρον. ΙΑ, 79, Δ. Σπινέλλη, σχόλιον, Ποιν. Χρον. ΚΒ,
382) δέχεται ότι ή συνέχιση του διαρκούς εγκλήματος διακόπτε-
- ται όχι από τή γνώση της ποινικής δίωξεως, αλλά από τήν τελε-
- ρωσιδικία της καταδίκες). ...
- άφου άπό τήν Σύμφωνα μέ τά προεκτεθέντα, ή αξιόποινη πράξη της
- απόδράσεως είναι διαρκές έγκλημα, (ύπέρ αυτής της έκδοχής :
- ΑΠ 121/1966 (έμμεσα), Ποιν. Χρον. ΙΣΤ, 288, άφου δέχεται συμμε-
- τοχή και μετά τήν απόδραση, όπως φαίνεται και άπό τήν άγορ.
- Β. Σακελλαρίου, που δέχεται καθαρά, ότι ή απόδραση είναι διαρ-
- ρικέσ έγκλημα. Όμοια, Ν. Ανδρουλάκης, διατριβή, Ποιν. Χρον. ΙΕ,
338, C. SALTPELLI-R. DI FALCO, όπ, παρ. 868, σ. 434, σημ. 2), μ' ό-
- λες τίς έννομες συνέπειες που προκύπτουν από τόν χαρακτηρι-
- σμό αυτό. ...
- άφου άπό τήν IV. - Η έκδοχή που δέχεται αντίθετα, ότι ή απόδραση κρα-
- τιστουμένου είναι στιγμιαίο έγκλημα, (Δ. Σπινέλλη, διατριβή, Ποιν.
- Χρον. ΚΘ, 20), δέχεται ότι, όπως ή μή ένούσια παράδοση
- κάθε διωκόμενου φυγόδικου δέν είναι αξιόποινη, έτσι δέν εί-

ναί αξιοποίη και ή μή εκούσια υπαγωγή του κρατουμένου πού
- απέδρασε, στην εκτέλεση της ποινής του. Κατά συνέπεια, ή δια-
- τήρηση της κατάστασώς της απόδρασεσ δεν είναι γενικά αξιο-
- ποινή πράξη και έτσι ή απόδραση είναι στιγμιαία και όχι διαρ-
- κές έγκλημα. Κατ' αρχή πρέπει να σημειωθεί, ότι από παραπάνω επι-
- χείρημα της αντίθετης έκδοσης, στηρίζεται, στη γενικότητά του,
σε μία έσφαλμένη προϋπόθεση. Γιατί από άρθρα 1,2 ν. ΓΧΠΔ/1911,
- όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3090/1924, όπως προκύπτει από τα
- άρθρα 473 παρ. 1, αριθ. 5 ΠΚ και 593 παρ. στ ΚΠΔ, ισχύουν και ση-
- μερα, και καθιερώνουν την υποχρέωση κάθε διωκόμενου, να προσ-
- έλθει μέσα σε ένα μήνα από την δημοσίευση του παραπεμπτικού βου-
- λεύματος πού διατάσσει τη σύλληψη του για κακούργημα. (ΑΠ 371/
- 1957, Ποιν. Χρόν. Η, 80, όπου και ή άγος Β. Σακελλαρίου, ΑΠ 392/
- 1963, Ποιν. Χρόν. ΙΔ, 69, Α. Μπουρσπούλου, Έρμ. ΠΚ τομ. Ρ, 1964, σ.
238, αριθ. 5, Ι. Ζησιάδου, Ποινική Δικονομία³, τομ. Γ, 1977, παρ.
766, στ. 475) ν. Η διατάξη του άρθρου 432 παρ. 1 ΚΠΔ δεν καθιερώ-
νει αξιοποίηση παράβαση, αλλά μόνο διονομικές συνέπειες για
- τη μή εμφάνιση του κατηγορουμένου πού παραπέμπεται για κακούρ-
- γημα, μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση του παραπεμπτικού βου-
- λεύματος. Επίσης, από έπιχείρημα, ότι ανδνομοθέτης ήθελε να
- είναι ή παραβίαση του άρθρου 173 ΠΚ έγκλημα-διαρκές: "θα μπο-
- ρούσε να έλεγε: "... ή ο καθ' αιονόδηποτε τρόπος ή υπάγόμενος
- εις την εκτέλεσιν της ποινής του..." (Δ. Σπινέλλη, δ. π.),
- αποτελεί υπόδειξη μόνο για νομοθετική επίλυση του παραπάνω προ-
- βλήματος. Όμως, αυτό δεν αποκλείει τη συναγωγή της ίδιας λύ-
- σεως και έρμηνευτικά, σύμφωνα με τη σημερινή διατύπωση του άρ-
- θρου 173 ΠΚ, πού δεν αποκλείει, όπως προαναφέρθηκε, την παρα-

πάνω λύση.

V-.Μέ τό χαρακτηρισμό τής πράξεως τοῦ ἄρθρου 173 ΠΚ ὡς ἔγκληματος διαρκοῦς ἐπέρχεται κατ'ἀνάγκη μιά χρονική παράταση τοῦ αὐτόφωρου (ἄρθρο 242 ΚΠΔ), μέχρι τής ἄρσεως τής παράνομης καταστάσεως πού ἔχει δημιουργηθεῖ, δηλαδή τή σύλληψη τοῦ κρατουμένου πού ἀπέδρασε. Αὐτό δέν ἔρχεται σ'ἀντίθεση μέ τήν παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 172 ΠΚ (ὅμοια, ἡ διάταξη τοῦ ἄρθρου 88 Στρ.ΠΚ, τοῦ ἄρθρου 183 παρ.2 ΠΝ καί τοῦ ἄρθρου 387 Ἰταλ ΠΚ), γιατί στήν περίπτωση αὐτή καθιερώνεται μόνο τό ἀτιμώρητο τής ἀπό ἀμέλεια ἐλευθερώσεως τοῦ φυλακισμένου, ἄν, αὐτός πού ἦταν ὑποχρεωμένος γιά τή φύλαξη, συλλάβει ἐκ νέου αὐτόν πού ἀπέδρασε, μέσα σέ 15 μέρες ἀπό τήν ἀπόδραση, ὡς κίνητρο γιά τήν πιό γρήγορη σύλληψή του.

Ἔτσι ὅμως στήν περίπτωση τοῦ ἄρθρου 173 ΠΚ, ἡ σύλληψη τοῦ δράστη μπορεῖ νά γίνει ἀπό δύο παράλληλους καί αὐτοτελεῖς λόγους, δηλαδή ἀπό τή μιά, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις γιά τό αὐτόφωρο ἔγκλημα (ἄρθρα 242, 275 ΚΠΔ) σέ συσχετισμό μέ τήν ἔννοια τοῦ διαρκοῦς ἔγκληματος, πού δεχόμεθα ὡς τήν πιό σωστή στήν περίπτωση αὐτή, καί ἀπό τήν ἄλλη γιά νά ἐκτελεσθεῖ ἡ δικαστική ἀπόφαση, ἔνταλμα προσωρινῆς κρατήσεως, κλπ, σύμφωνα μέ τά ὁποῖα εἶχε διαταχθεῖ ἡ κράτηση αὐτοῦ πού ἀπέδρασε.

Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου

Κωνσταντῖνος Σταμάτης